

بررسی برخی شاخص‌های طرح‌های عمرانی استانی براساس گزارش نظارتی سال ۱۳۸۵

کد موضوعی: ۲۳۰

شماره مسلسل: ۹۰۱۳

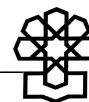
خرداد ماه ۱۳۸۷

دفتر: مطالعات برنامه و بودجه

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۱	۱. تغییرات شکلی
۲	۲. روند شاخص‌ها

بررسی برخی شاخص‌های طرح‌های عمرانی استانی بر اساس گزارش نظارتی سال ۱۳۸۵

مقدمه

از سال ۱۳۷۵ هر ساله گزارش‌های نظارتی طرح‌های عمرانی به تفکیک ملی و استانی توسط معاونت فنی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی منتشر می‌شود. چارچوب این گزارش‌ها به‌طور کلی شامل عملکرد دستگاه‌ها، فصول بودجه و عملکرد استان‌ها بوده‌است. آخرین گزارش طرح‌های ملی منتشرشده مربوط به سال ۱۳۸۴^۱ و آخرین گزارش نظارتی منتشرشده از طرح‌های عمرانی، گزارش نظارتی پروژه‌های عمرانی استانی سال ۱۳۸۵ است.

۱. تغییرات شکلی

- در مقایسه با گزارش‌های سال‌های قبل، دوره زمانی «گزارش نظارتی پروژه‌های عمرانی استانی سال ۱۳۸۵» شامل ۴ ماه از سال بعد نیز هست و در عنوان آن عبارت «منتهی به پایان مردادماه سال ۱۳۸۶» ذکر شده است. گذشته از ظاهر و طرح جلد گزارش که کاملاً متفاوت با چارچوب سال‌های گذشته است، مجلد دوم گزارش استانی از نظر حجم به حدود ۴ برابر مجلد دوم گزارش‌های استانی سال‌های قبل افزایش یافته است.
- برخی روش‌های ارائه اطلاعات نیز تغییراتی یافته است. از نظر محتوایی بخشی به‌نام «اطلاعات عملیات عمرانی استان‌ها» به‌عنوان فصل اول به گزارش اضافه شده است. در این فصل به‌صورت اجمال، وضعیت اجرای پروژه‌های تملک‌داری‌های سرمایه‌ای استانی به تفکیک هر استان (طی ۳۰ زیرفصل) مورد بحث قرار گرفته است. با مراجعه به جداول هریک از این زیرفصل‌های استانی می‌توان از توزیع جغرافیایی اعتبارات در میان شهرستان‌های استان، درصد تحقق اهداف به تفکیک شهرستان‌ها، وضعیت پروژه‌های جدید (تعداد، اعتبار و درصد پروژه‌های جدید در هر شهرستان) و سرانجام وضعیت تمام پروژه‌های عمرانی (تعداد کل پروژه‌ها، تعداد پروژه‌های خاتمه‌یافتنی، تعداد پروژه‌های خاتمه‌یافته، درصد تحقق خاتمه و درصد جایگزینی به تفکیک شهرستان‌های استان)

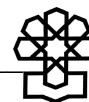
۱. گزارش طرح‌های ملی در سال ۱۳۸۵ نیز تهیه و تکمیل شده، اما توزیع نشده است.

اطلاع یافت. این روش طبقه‌بندی و ارائه اطلاعات نوعی ارتقای «روش گزارش‌دهی» تلقی می‌شود و از نقاط قوت گزارش جدید است.

۲. روند شاخص‌ها

- براساس این گزارش اعتبار طرح‌های عمرانی استانی با احتساب اعتبارات ردیف‌های عمرانی «متفرقه» تا پایان سال ۱۳۸۵ معادل ۲۱۱ درصد مقدار مصوب قانون بودجه سال ۱۳۸۵ شده است. این تغییر به‌عنوان مثال در سال ۱۳۸۳ برابر ۱۵۶ درصد بوده است و در سال ۱۳۸۴ برابر ۱۷۴ درصد بوده است.
- تعداد موافقتنامه‌های مبادله شده در سال ۱۳۸۵ برابر ۱۷۸۳۳ برای اجرای ۶۸۴۰۵ پروژه بوده است که هر دو این ارقام حاکی از افزایش آنها در مقایسه با سنوات پیشین است.
- مطابق ستون ۵ جدول ۱ میزان اعتبار تخصیص داده شده در سال ۱۳۸۵ نسبت به سال قبل حدود ۱۰ درصد کاهش یافته است.
- ستون چهارم جدول ۱ بیانگر رشد کل اعتبارات هر سال (با احتساب اعتباری ردیف‌های متفرقه) نسبت به اعتبارات مصوب است، این شاخص برای سال ۱۳۸۵ نسبت به سال ۱۳۸۴ به‌میزان ۲۱/۱ درصد رشد داشته است.
- ستون هفتم جدول ۱ بیانگر درصد جذب (هزینه‌کرد) اعتبارات مصوب نسبت به کل اعتبارات است، این شاخص در سال ۱۳۸۵ نسبت به سال قبل تغییر محسوسی نداشته است.
- تعداد پروژه‌های تعریف شده ذیل هر طرح در سال ۱۳۸۵ به‌طور متوسط ۳/۸ بوده است که نسبت به سال قبل ۱۵/۹ درصد افزایش یافته است.
- علی‌رغم آنکه تعداد طرح‌های سال ۱۳۸۵ نسبت به سال ۱۳۸۴ افزایش نیافته است، اما ۶۸/۸ درصد به میانگین اعتبار هر پروژه (ستون ۱۱ جدول ۱) و حدود ۱۶ درصد (ستون ۹ جدول ۱) نیز به متوسط تعداد پروژه‌های هر طرح اضافه شده است.
- ستون ۱۴ جدول ۱ نشان‌دهنده تعداد پروژه‌های انتقال یافته از سال‌های قبل است. تعداد این نوع پروژه‌ها در سال ۱۳۸۵ به میزان ۱۷/۵ درصد نسبت به سال ۱۳۸۴ افزایش یافته است. این درحالی است که تعداد پروژه‌های مانده از قبل در سال ۱۳۸۴ نسبت به سال ۱۳۸۳، ۱۰/۳ درصد کاهش داشته است. براساس ستون ۵ جدول ۱ اعتبارات مورد نیاز پروژه‌های مانده از قبل در سال ۱۳۸۵ نسبت به سال ۱۳۸۴ به میزان ۱۴۵/۳ درصد افزایش یافته است.

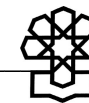

- ستون ۱۹ جدول ۱ نشان‌دهنده درصد پروژه‌های خاتمه یافته نسبت به پروژه‌هایی است که طبق مطالعات و برآوردهای قبلی مقرر بوده است که خاتمه بیابند. میزان تحقق خاتمه پروژه‌های خاتمه یافتنی در سال ۱۳۸۴ به مقدار ۸۰/۷ درصد بوده است. این شاخص در سال ۱۳۸۵ برابر ۸۱/۶ درصد بوده است. یعنی درصد تحقق خاتمه به میزان ۱/۱ درصد افزایش یافته است.
- ستون ۲۰ جدول ۱ نشان‌دهنده نسبت پروژه‌های جدید به پروژه‌های خاتمه یافته است که در سال ۱۳۸۵ به ۱۰۳/۵ درصد رسیده یعنی تعداد پروژه‌های جدید به پروژه‌های خاتمه یافته ۳/۵ درصد بیشتر بوده است. یعنی این شاخص در سال ۱۳۸۵ نسبت به سال ۱۳۸۴، ۰/۹ درصد کاهش یافته است.
- طبق جدول ۲ با توجه به تزریق اعتبارات طی سال‌های اخیر اثر نارسایی اعتبارات در تأخیر پروژه‌های عمرانی کاهش یافته است.
- از سه علت عمده تأخیر در پروژه‌ها در سال ۱۳۸۵ «ضعف پیمانکار» حذف و مشکلات جوی بدون ذکر عدد یا سهمی اضافه شده است.
- وزن مالی پروژه‌های جلوتر از برنامه زمانبندی از ۱۳۸۲ به تدریج افزایش و از ۷/۷ درصد به ۱۳/۹ درصد رسیده است. افزایش تعداد پروژه‌های مزبور نیز از همین روند تبعیت کرده و از ۳/۲ درصد در سال ۱۳۸۲ به ۹ درصد در سال ۱۳۸۵ رسیده است.
- طبق ستون ۲۱ جدول ۱ میانگین وزنی مدت اجرای پروژه‌های خاتمه یافته در سال ۱۳۸۵ نسبت به سال ۱۳۸۴ از ۳/۴ سال به ۴/۴ سال افزایش یافته است.

جدول ۱. شاخص‌های اعتباری

۲۱	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
میانگین وزنی مبتجاری پروژه‌های خاتمه‌یافته (سال)	درصد جایگزینی پروژه‌ها	تحقق وعده خاتمه	تعداد پروژه خاتمه یافته	اعتبار پروژه‌های خاتمه یافتنی (میلیارد ریال)	تعداد پروژه خاتمه یافتنی	اعتبار پروژه‌های مانده از قبل (میلیارد ریال)	تعداد پروژه‌های مانده از قبل	میزان اعتبار پروژه‌های جدید (میلیارد ریال)	تعداد پروژه جدید	میانگین اعتبار هر پروژه تا پایان سال (میلیارد ریال)	میانگین تعداد پروژه هر طرح	تعداد پروژه	تعداد طرح (موافقتنامه بین سازمان برنامه و استان و دستگاه‌های اجرایی)	درصد جذب نسبت به مصوب کل	درصد هزینه‌کرد (جذب)	درصد تخصیص کل	رشد	کل اعتبارات تا پایان سال (با رییف‌های متفرقه) (میلیارد ریال)	اعتبارات مصوب (میلیارد ریال)	دوره زمانی
۳/۲	%۷۷/۹	%۸۱/۰	۳۲۵۶۹	—	۴۰۲۱۸	۱۴۴۰۵	۲۸۹۵۶	۱۰۷۳۰	۲۵۳۵۷	۰/۵	۳/۶	۵۴۳۱۳	۱۵۲۲۹	۸۲/۰	۸۹/۳	۹۱/۸	%۱۵۶/۸	۲۵۱۳۵	۱۶۰۳۰	۱۳۸۲
%۶/۳	%۳۲/۶	%-۲۰/۴	%-۱۱/۹	—	%۱۰/۶	%۲۴/۰	%-۱۵/۵	%۵۷/۴	%۱۶/۷	%۳۵/۹	%-۵/۹	%-۰/۵	%۵/۸	%-۲۱/۳	%۳/۴	%-۲۳/۹	%-۳/۲	%۲۸/۳	%۴۲/۸	رشد
۳/۴	%۱۰۳/۲	%۶۴/۵	۲۸۶۸۳	—	۴۴۴۸۴	۱۷۸۶۷	۲۴۴۵۵	۱۶۸۹۴	۲۹۶۰۴	۰/۶	۳/۴	۵۴۰۵۹	۱۶۱۱۰	۶۴/۵	۹۲/۳	۶۹/۹	%۱۵۱/۹	۳۴۷۶۱	۲۲۸۹۱	۱۳۸۳
%۰/۰	%۱/۲	%۲۵/۲	%۲۳/۸	—	%-۱/۲	%۱/۸	%-۱۰/۲	%۲۴/۰	%۲۵/۲	%۳/۱	%-۱/۴	%۹/۲	%۱۰/۷	%۲۱/۱	%-۹/۹	%۳۴/۳	%۱۴/۹	%۱۲/۶	%-۲/۱	رشد
۳/۴	%۱۰۴/۴	%۸۰/۷	۳۵۵۰۰	—	۴۳۹۷۰	۱۸۱۸۴	۲۱۹۵۰	۲۰۹۴۲	۳۷۰۷۲	۰/۷	۳/۳	۵۹۰۲۲	۱۷۸۴۱	۷۸/۱۲	۸۳/۲	۹۳/۹	%۱۷۴/۵	۳۹۱۲۶	۲۲۴۱۶	۱۳۸۴
%۲۹/۴	%-۰/۹	%۱/۱	%۱۶/۰	—	%۱۴/۸	%۱۴۵/۳	%۱۷/۵	%۵۲/۶	%۱۴/۹	%۶۸/۸	%۱۵/۹	%۱۵/۹	%۰/۰	%۰/۰	%۱۰/۶	%-۹/۶	%۲۱/۱	%۹۵/۷	%۶۱/۶	رشد
۴/۴	%۱۰۳/۵	%۸۱/۶	۴۱۱۷۴	۳۷۹۲۰	۵۰۴۶۶	۴۴۶۱۱	۲۵۷۹۸	۳۱۹۵۴	۴۲۶۰۷	۱/۱	۳/۸	۶۸۴۰۵	۱۷۸۳۳	۷۸/۱۱	۹۲/۰	۸۴/۹	%۲۱۱/۴	۷۶۵۶۵	۳۶۲۲۲	۱۳۸۵
s	q= h/n	o= n/l	n	m	l	k=b-i	j=e-h	i	h	g=b/e	f=e/d	e	d	w=u/v	v	u	c=b/a	b	a	رابطه شاخص‌ها

جدول ۲. برخی شاخص‌های دیگر و روند آنها

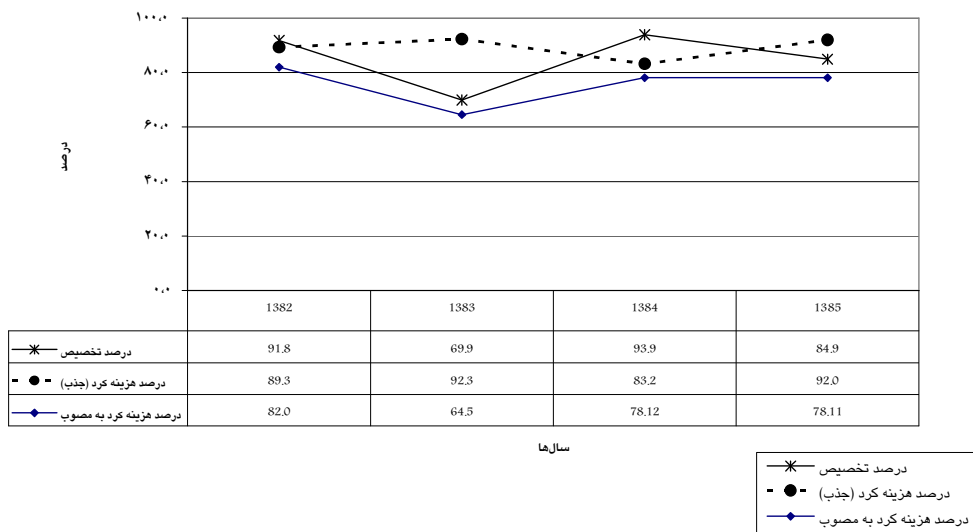
(درصد)

دوره زمانی	تأخیر ناشی از نارسایی اعتبارات	تأخیر ناشی از ضعف دستگاه	تأخیر ناشی از ناتوانی پیمانکاران	وزن مالی پروژه‌های مطابق برنامه زمانی	تعداد پروژه‌های مطابق برنامه زمانی	وزن مالی پروژه‌های عقب‌تر از برنامه زمانی	تعداد پروژه‌های عقب‌تر از برنامه زمانی	متوسط تأخیر پروژه‌های عقب‌تر از برنامه زمانی	وزن مالی پروژه‌های جلوتر از برنامه زمانی	تعداد پروژه‌های جلوتر از برنامه زمانی	متوسط تعجیل پروژه‌های جلوتر از برنامه زمانی
۸۲	۶۳/۲	۱۴/۱	۷/۵	۵۶/۹	۷۱/۱	۳۵/۵	۲۳/۴	۱۷/۷	۷/۷	۳/۲	۱۶/۱
رشد	%۳۱/۳	%-۶۱/۷	%-۷۳/۳	%-۲۲/۷	%-۲۲/۱	%۳۲/۱	%۶۷/۱	%۲۱/۵	%۱۸/۲	%۶/۳	%۳۴/۲
۸۳	۸۳/۰	۵/۴	۲/۰	۴۴/۰	۵۵/۴	۴۶/۹	۳۹/۱	۲۱/۵	۹/۱	۳/۴	۲۱/۶
رشد	%-۲۳/۳	%۷۵/۹	%۱۱۵/۰	%۲۲/۵	%۱۹/۰	%-۲۸/۶	%۳۵/۸	%۱۵/۳	%۳۸/۵	%۱۶۱/۸	%۲۵/۰
۸۴	۶۳/۷	۹/۵	۴/۳	۵۳/۹	۶۵/۹	۳۳/۵	۲۵/۱	۲۴/۸	۱۲/۶	۸/۹	۲۷/۰
رشد	%-۳۸/۹	%-۸/۴	—	%-۲۰/۶	%-۲/۶	%۲۹/۳	%۶/۸	%-۳۲/۳	%۱۰/۳	%۱/۱	%-۲۲/۶
۸۵	۳۸/۹	۸/۷	*	۴۲/۸	۶۴/۲	۴۳/۳	۲۶/۸	۱۶/۸	۱۳/۹	۹/۰	۲۰/۹

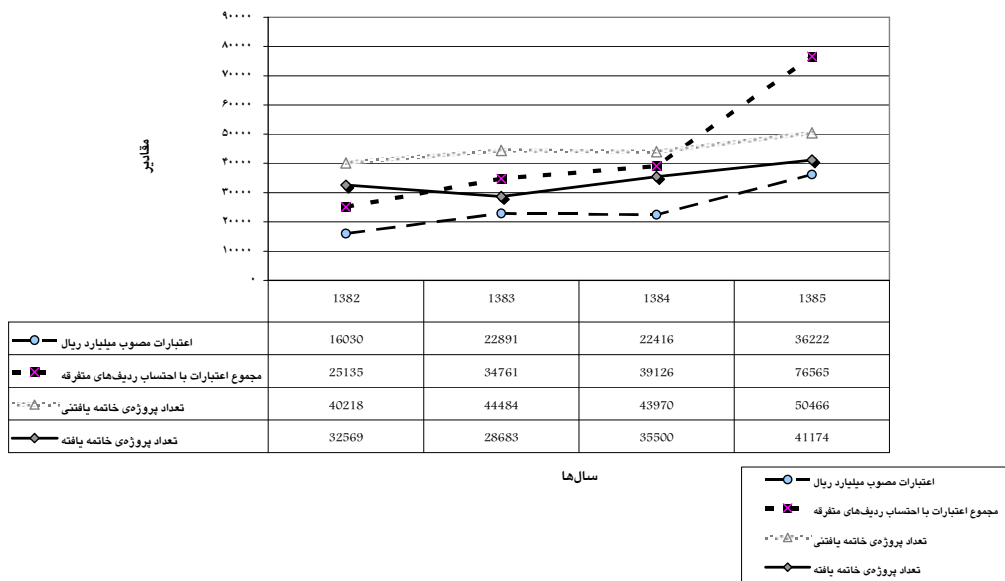
* از ۳ علت عمده تأخیر پروژه‌ها، در سال ۱۳۸۵ «ضعف پیمانکار» حذف و «مشکلات جوی» (بدون ذکر عدد یا سهم) اضافه شده است.

نمودار ۱. تغییرات برخی شاخص‌های طرح‌های عمرانی استانی از سال ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۵

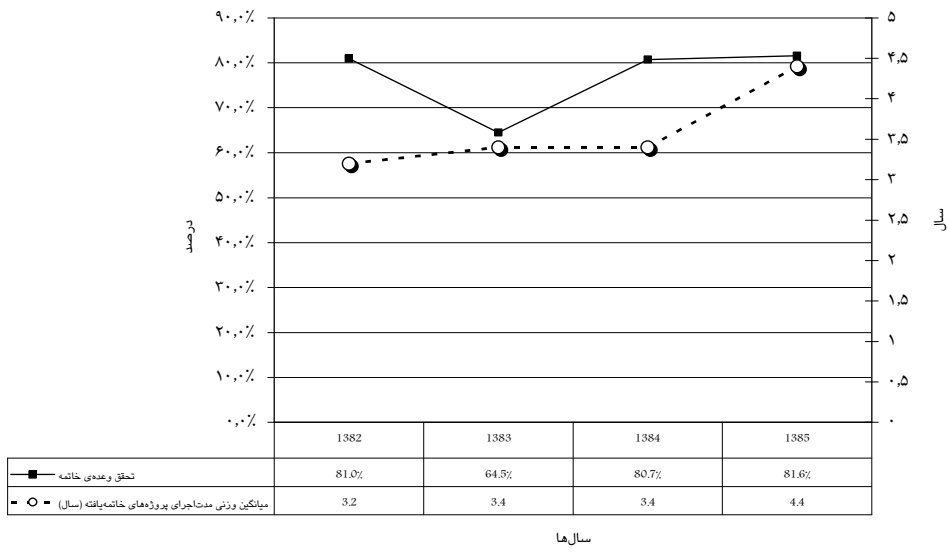

نمودار ۲. تغییرات برخی شاخص‌های طرح‌های عمرانی استانی از سال ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۵

نمودار ۳. تغییرات برخی شاخص‌های طرح‌های عمرانی استانی
از سال ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۵

شماره مسلسل: ۹۰۱۳

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی برخی شاخص‌های طرح‌های عمرانی استانی براساس گزارش
نظارتی سال ۱۳۸۵

Report Title: The Study Some Indexes of The Monitoring Report of The
Capital Assets Acquisition

نام دفتر: مطالعات برنامه و بودجه (گروه بودجه)

تهیه و تدوین: شهرام حلاج

ناظر علمی: علی پناهی

متقاضی: احمد توکلی (رئیس مرکز پژوهش‌ها)

ویراستار: —

واژه‌های کلیدی و معادل انگلیسی آنها:

۱. طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (Capital asset acquisition)

۲. گزارش نظارتی (Monitoring Report)

منابع و مآخذ تهیه گزارش:

گزارش‌های نظارتی طرح‌های عمرانی استانی (معاونت فنی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی
کشور) طی سال‌های ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۵.

تاریخ انتشار: ۱۳۸۷/۳/۲۱